

Handläggare
Carl Smitterberg
Telefon: 08-508 36 207

Till
Äldrenämnden
den 31 augusti 2021

Stockholms stads EU-policy – Revidering 2021

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2021/216

Förvaltningarnas förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Äldrenämnden beslutar om omedelbar justering

Patric Rylander
Äldredirektör

Carl Smitterberg
Enhetschef

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har beräknat att i genomsnitt 60 procent av de ärenden som behandlas av stadens kommunfullmäktige påverkas direkt eller indirekt av beslut av Europeiska unionen (EU).

Äldreförvaltningen anser att förslaget till Stockholms stads EU-policy skapar tydliga förväntningar och en tydlig inriktning för hur förvaltningarna ska arbeta och förhålla sig till EU. EU, vare sig det handlar om lagstiftning eller projekt, påverkar ofta flera förvaltningar. EU-policyn bidrar till samarbete och samordning inom staden genom att klargöra förutsättningar och förhållningssätt.

Äldreförvaltningen ser skrivningarna om att verka för ökad dialog med regeringskansliet och statliga myndigheter för att få ökad förståelse för de operativa konsekvenserna av EU-beslut som ytterst angelägna.

Möjligheterna och resurserna att arbeta med EU-frågor och vid behov bidra i stadens påverkansarbete ser sannolikt olika ut mellan olika förvaltningar. Att hitta tid och tillfällen att arbeta med de

frågor som vi anser är mest angelägna är en utmaning. Därför krävs både tydliga mål och tydliga prioriteringar för att orka driva påverkansarbetet sakligt och över tid, vilket EU-policyen bidrar till. Vi behöver samtidigt fortsätta utvecklingen av stadens redan goda arbetssätt och hitta funktionella strukturer för att arbeta effektivt och få bästa möjliga genomslag.

Bakgrund

Kommunfullmäktige antog i april 2013 Policy om EU-politik med påverkan på Stockholm och stockholmarna – positionspaper om EU, staden och stockholmarna (dnr 024-2011/2011). Denna reviderades 2016 då Stockholms stads EU-policy (dnr 171-1890/2015) antogs. Policyen är utformad för att komplettera stadens övergripande mål och inriktning för det internationella arbetet vilka redogörs i den internationella strategin (dnr 171-482/2016).

Kommunfullmäktige gav i samband med antagandet av policyen berörda nämnder i uppdrag att utarbeta verksamhetsspecifika riktlinjer i vilka fastslås den övergripande linjen de kommer att driva i EU-policyfrågor. Stockholms Stadshus AB uppmanades samtidigt att ge berörda bolagsstyrelser ett likalydande uppdrag.

Remissvaret ska vara Kommunstyrelsen tillhanda senast 31 augusti 2021.

Ärendet

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har beräknat att i genomsnitt 60 procent av de ärenden som behandlas av stadens kommunfullmäktige påverkas direkt eller indirekt av EU-beslut. Anledningen till EU:s stora inverkan på staden är företrädesprincipen, som fastställer att EU-rätten har företräde framför nationell lagstiftning i kombination med det omfattande kommunala självstyret i Sverige.

Inom vissa områden har både EU och medlemsländerna möjlighet att stifta lagar, i vissa fall ligger lagstiftningen helt på EU och i frågor som rör skatter, socialförsäkring, sjukvård och skola är EU:s handlingsutrymme begränsat då rätten till lagstiftning helt ligger på den nationella nivån.

EU arbetar också med fonder och program. Medel från dessa bidrar till att utveckla stadens verksamheter genom forsknings-, innovations- och utvecklingsprojekt.

Stadens verksamhet och utveckling avgörs således i stor utsträckning av beslut som fattas på EU-nivå. Ett aktivt EU-

policyarbete är därför en viktig förutsättning för att kunna uppnå stadens långsiktiga vision och tillvarata stockholmarnas intressen.

Tre vägledande principer

I Stockholms stads EU-policy fastslås tre principer som vägleda stadens arbete:

1. Staden ska verka för att beslut inom EU fattas så nära medborgarna som möjligt.
2. Staden ska verka för att EU:s politik är väl avvägd och väl underbyggd.
3. Staden ska verka för ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart, samt demokratiskt och innovativt EU.

I EU-policyn följs var och en av dessa tre principer upp av ett eller flera ställningstaganden, så kallade positioner, som staden ska driva.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom enheten för kommunikation, omvärld och beredskap. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 25 augusti 2021. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 24 augusti 2021.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen anser att Stockholms stads EU-policy skapar tydliga förväntningar och en tydlig inriktning för hur förvaltningarna ska arbeta och förhålla sig till EU. EU-policyn bidrar till samarbete och samordning inom staden genom att klargöra förutsättningar och förhållningssätt.

Staden ska verka för att beslut inom EU fattas så nära medborgarna som möjligt.

Äldreförvaltningen delar uppfattningen att beslut ska fattas så nära medborgarna som möjligt.

Samtidigt bör vi också vara ödmjuka och se vilka möjligheter som finns med EU-lagstiftning för att skapa tryck i vissa nationella frågor. Ett sådant exempel kan vara att EU har som målsättning att det senast 2030 ska finnas gemensamma journalsystem för patienter, något som skulle underlätta stort för bland annat multisjuka äldre i deras kontakt med sjukvården.

Staden ska verka för att EU:s politik är väl avvägd och väl underbyggd

Avvägningar om lägsta möjliga nivå för beslutsfattande kan göras på nationell nivå, utan remissförfarande till kommuner och regioner. Remiss sker först när ny EU-lagstiftning ska implementeras i Sverige och den svenska lagstiftningen ska anpassas.

Äldreförvaltningen ser därför skrivningarna om att verka för ökad dialog med regeringskansliet och statliga myndigheter för att få ökad förståelse för de operativa konsekvenserna av EU-beslut som ytterst angelägna.

Äldreförvaltningen anser också att fackförvaltningarna ska ta en större roll och bidra till stadens övergripande analys om konsekvenser av olika beslut. Även om EU vid en snabb syn kan verka ha begränsat inflytande över vissa kommunala verksamheter då EU inte kan lagstifta om exempelvis socialtjänst, är det viktigt att se hur annan lagstiftning kan få stor påverkan på verksamheten.

Exempelvis har lagstiftning om informationsöverföring och personlig integritet stor påverkan på hur äldreomsorgens medarbetare kan arbeta med digitalisering för att underlätta sin och de äldres vardag. Perspektiven behöver alltså breddas vad gäller konsekvenserna av EU-beslut.

Staden ska verka för ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart, samt demokratiskt och innovativt EU

Äldreförvaltningen ser positivt på att Stockholms stad ska vara pådrivande för att arbeta med forskning och innovation. Här finns också potential att med medel från EU implementera ny kunskap och nya metoder som kommer fram genom forskning.

Hur staden ska arbeta för att få genomslag för sina ståndpunkter

Äldreförvaltningen ser det också som positivt att staden för dialog med andra kommunala aktörer, inte minst Göteborg och Malmö, för att öka genomslaget för synpunkterna.

Möjligheterna och resurserna att arbeta med EU-frågor och vid behov bidra till stadens påverkansarbete skiljer sig mellan olika förvaltningar. Att hitta tid och tillfällen att arbeta med de frågor som staden anser är mest angelägna är en utmaning. Därför krävs både tydliga mål och tydliga prioriteringar för att orka driva påverkansarbetet sakligt och över tid, vilket EU-policyen bidrar till. Staden behöver samtidigt fortsätta utvecklingen av vårt redan goda arbetssätt och hitta funktionella strukturer för att arbeta effektivt och få bästa möjliga genomslag.

Bilaga

Remiss av Stockholms stads EU-policy – Revidering 2021